

Sygn. akt: I C 1149/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2017 roku

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Kurak – Rachwalska

Protokolant: A. S.

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2017 roku w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. K.

przeciwko (...) spółce jawnej z siedzibą w S., A. S. i M. S.

o zapłatę

1. zasądza na rzecz powódki Z. K. solidarnie od pozwanych (...) spółki jawnej z siedzibą w S., A. S. i M. S. kwotę 1 500,00 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 10.04.2017 r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza na rzecz powódki Z. K. solidarnie od pozwanych (...) spółki jawnej z siedzibą w S., A. S. i M. S. kwotę 947,00 zł (dziewięćset czterdzieści siedem złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu w sprawie.

Sygn. akt: I C 1149/17

UZASADNIENIE

Powódka - Z. K. wystąpiła z pozwem przeciwko (...) Spółce jawnej z siedzibą w S. oraz przeciwko A. S. i M. S. o zasądzenie solidarnie od pozwanych kwoty 1.500,00 zł wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od 27.03.2017r. do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie pozwu powódka podała, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zamierzała kupić u pozwanych samochód. Od umowy jednak odstąpiła w dniu 21.03.2017r. i potwierdziła to pisemnie w dniu kolejnym. Samochodu nie odebrała i pozostawał on w posiadaniu pozwanych. Pełnomocnik pozwanych odmówił zwrotu kwoty 1.500,00 zł, twierdząc, iż był to zatek, co nie jest trafne wobec treści umowy stron określającej kwotę 1.500,0 zł jako zaliczkę.

Powódka wniosła o zasądzenie od pozwanych kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana (...) spółka jawna z siedzibą w S. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Pozwani A. S. i M. S. na rozprawie także wniosli o oddalenie powództwa.

Pozwani na uzasadnienie swojego stanowiska wskazali, że pozwani podjęli szereg czynności w celu realizacji zamówienia powódki, czym zostali narażeni na poniesienie dodatkowych kosztów. Pojazd zamówiony przez powódkę miał posiadać indywidualne cechy wyposażenia fabrycznego i dodatkowe akcesoria zgodnie z załącznikiem do umowy. W sytuacji, gdy powódka zrezygnowała z zamówienia, pozwani zmuszeni byli zbyć przedmiotowe wyposażenie w trybie komisowym. Takie wyposażenie nie może bowiem zostać zamontowane w innym pojeździe, gdyż ma cechy indywidualnego zamówienia. Pozwani podkreślili, że pozwana spółka po otrzymaniu zamówienia od klienta zawsze pobiera zadatek. Jest to standardowa procedura przy umowie sprzedaży pojazdów. Ponadto strony wiedziały, jaki charakter ma wpłacona przez powódkę kwota. W dowodzie wpłaty, na fakturze znajduje się zapis "zadatek na zakup samochodu". Tym samym zamiarem stron wpłata ta miała charakter zadatku zgodnie z art. 394 kc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 marca 2017r. Z. K. przybyła do salonu (...) w S. prowadzonego przez (...) Spółkę jawną z zamiarem zakupu samochodu (bezsporne).

Po obejrzeniu samochodów stosujących na salonie, Z. K. zdecydowała się na zakup samochodu T. (...) znajdującego się na salonie (bezsporne).

W tym dniu nie było w salonie pracowników działu handlowego, którzy standardowo zawierają umowy z klientami (bezsporne).

Umowę kupna - sprzedaży samochodu z Z. K. zawierała A. S. (bezsporne).

Umowa została sporządzona na standardowym druku dealera T., w ten sposób, że wypełniała ją komputerowo A. S. (bezsporne).

W umowie strony ustaliły, że umowa kupna – sprzedaży z dnia 20.03.2017r. zostaje zawarta pod warunkiem zawieszającym, zgodnie z którym Kupujący wpłaci Sprzedającemu zaliczkę. Strony postanowiły, że zaliczka jest wymagana w związku z koniecznością złożenia przez Sprzedającego nieodwołalnego, indywidualnego zamówienia na samochód u przedstawiciela producenta oraz poniesienia nakładów w związku z realizacją umowy.

dowód: umowa kupna - sprzedaży z dnia 20.03.2017r. - k. 9 - 10 akt

Po podpisaniu umowy córka Z. K. wpłaciła w kasie kwotę 1.500,00 zł tytułem zaliczki. Należność została zapłacona kartą.

dowód: umowa kupna - sprzedaży z dnia 20.03.2017r. - k. 9 - 10 akt, zeznania powódki słuchanej w charakterze strony - k. 46-27 akt;

Po dokonaniu wpłaty sporządzona została jeszcze umowa leasingu i A. S. wystawiła Z. K. fakturę Vat stwierdzającą wpłatę kwoty 1.500,00 zł tytułem zadatku na zakup samochodu (transakcja (...)).

dowód: Faktura nr (...) z dnia 20.03.2017r. - k. 30. zeznania stron;

Cała transakcja trwała długo i zakończyła się po zamknięciu salonu. Samochód będący przedmiotem umowy pozostał w tym dniu w salonie (bezsporne).

W dniu kolejnym, tj. 21.03.2017r. Z. K. o godzinie 8.55 zadzwoniła do salonu (...) w S. informując, iż odstępuje od zawartej umowy. Po czym przyjechała do S. do salonu, aby odebrać wpłaconą zaliczkę.

dowód: biling telefoniczny z dnia 21.03.2017r. – k. 43 akt, przesłuchanie powódki w charakterze strony - k. 46-27 akt;

A. S. odmówiła Z. K. zwrotu kwoty 1.500,00 zł wpłaconej poprzedniego dnia (bezsporne).

Sąd zważył co następuje:

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie był charakter kwoty 1.500,00 zł wpłaconej przez powódkę pozwanym w dniu 20 marca 2017r. Strony bowiem odmienne kwalifikowały tę wpłatę jako zaliczkę (powódka) i zadek (pозwani).

Należy wyjaśnić, że zadek w szerokim rozumieniu oznacza sumę pieniężną lub rzecz, którą jedna osoba daje drugiej przy zawarciu umowy. Stanowi on pewnego rodzaju odszkodowanie na wypadek, gdyby umowa (przyrzeczona) nie została wykonana. W razie zaś wykonania umowy zadek ulega zaliczeniu na poczet świadczenia strony, która go dała. Od stron zależy czy z zadatkiem związana będzie funkcja zabezpieczenia świadczenia należnego wierzycielowi w przypadku nie wywiązania się z zawartej umowy czy będzie pełniło funkcję odstępnego.

Natomiast zaliczka zostaje zaliczona na poczet przyszłych świadczeń, które wynikają z umowy zawartej między stronami i nie stanowi, tak jak zadek, formy zabezpieczenia wykonania umowy, a jedynie część ceny.

Jak stanowi art. 394 § 1 kc w braku odmiennego zastrzeżenia umownego albo zwyczaju zadek dany przy zawarciu umowy ma to znaczenie, że w razie niewykonania umowy przez jedną ze stron druga strona może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić i otrzymany zadek zachować, a jeżeli sama go dała, może żądać sumy dwukrotnie wyższej.

Jak wynika zatem z powyższego przepisu znaczenie i skutki prawne danego zadatku zależą od tego, jak strony w tym względzie się umówiły, ewentualnie, jakie panują w tym przedmiocie na danym terenie zwyczaje. Jeśli strony nie zawarły żadnych postanowień („odmiennych zastrzeżeń umownych”), brak jest też zwyczaju, który by przywiązywał do zadatku inne znaczenie, wówczas dopiero, niejako „w trzeciej kolejności”, w grę wchodzi przepisy art. 394 kc. Inaczej rzecz ujmując regulacja zadatku i skutków jego przekazania zawarta w art. 394 kc ma charakter dyspozytywny, znajduje więc zastosowanie wtedy, gdy strony w umowie nie postanowią inaczej i brak jest między stronami umowy określonych zwyczajów, związanych z przekazaniem zadatku przy zawarciu umowy. Jak podkreśla orzecznictwo sądowe – wszelkie modyfikacje powinny wynikać z wyraźnego postanowienia umowy (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 26 października 2005 r., I ACa 762/05, OSA 2006, z. 4, poz. 12; wyrok SN z dnia 8 lutego 2008 r., I CSK 328/07, M. Praw. 2008, nr 5, s. 227; wyrok SN z dnia 29 stycznia 1997 r., I CKU 64/96, Prok. i Pr.-wkl. 1997, nr 5, s. 32; wyrok SN z dnia 11 stycznia 2006 r., III CK 357/05, LEX nr 191155).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że strony wyraźnie postanowiły w umowie, iż kwota 1.500,00 zł stanowi zaliczkę. Zgodnie z § 2 umowy kupna – sprzedaży z dnia 20.03.2017r. umowa została zawarta pod warunkiem zawieszającym, zgodnie z którym Kupujący wpłaci Sprzedającemu zaliczkę. Strony postanowiły, że zaliczka jest wymagana w związku z koniecznością złożenia przez Sprzedającego nieodwołalnego, indywidualnego zamówienia na samochód u przedstawiciela producenta oraz poniesienia nakładów w związku z realizacją umowy.

Przedmiotowy zapis mówi w sposób wyraźny o zaliczce. Nadto charakter wpłaconej kwoty nie ma charakteru zabezpieczającego, co jest niezbędne w przypadku zadatku.

Pozwani podnosili, iż mimo nazwy zawartej w umowie, wpłacona kwota miała charakter zadatku, o czym pozwana A. S. miała informować powódkę przy zawarciu umowy. Nadto pozwani wskazywali, że umowa zawierana jest na standardowym druku marki T., jednakowym dla wszystkich dealerów tego producenta i w druku tym jest wpisana „zaliczka” i wypełniający umowę nie może ingerować w to pole. Zdaniem pozwanym o charakterze wpłaconej kwoty (zadek) świadczy zapis na fakturze.

Twierdzenia pozwanym i zeznania pozwanej A. S. są niewiarygodne. Pozwani prowadzą działalność gospodarczą, a zatem jako na podmiocie profesjonalnym spoczywa na nich większa odpowiedzialność za informacje przekazywane klientom oraz teść zawieranych umów. Twierdzenia pozwanym, że mimo uznania w umowie stron kwoty 1.500,00 zł jako zaliczki należność traktować tę należy jako zadek są daleko nieprofesjonalne i świadczące o nadużyciu pozycji

pozwanych przy zawieraniu umowy, nawet z innym podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą. Twierdzenia te nie zasługują na uwzględnienie, a zeznania pozwanej na danie im wiarę.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07.03.1969r. w sprawie II CR 122/60 (LEX nr 6468) nazwanie zadatku nazwą, świadcząca za uiszczeniem z góry pewnej kwoty na poczet wykonania umowy ("zaliczka"), powoduje uznanie "prima facie", że zawiera ono "odmienne zastrzeżenie umowne" w rozumieniu art. 394 § 1 kc. Wobec tego strona twierdząca, że mimo takiej nazwy, wolą obu stron było nadanie zadatkowi znaczenia odszkodowawczego, powinna to udowodnić (art. 6 kc).

Faktów tych pozwani w niniejszym postępowaniu nie udowodnili.

Wobec treści umowy zawartej przez strony, kwotę 1.500,00 zł należy zakwalifikować jako zaliczkę. Bezsporne jest, że w dniu 21 marca 2017r. powódka odstąpiła od umowy, a zatem zaliczka podlega zwrotowi i powództwo uznać należy za uzasadnione.

Wobec powyższego w pkt. 1 1 sentencji wyroku Sąd zasądził na rzecz powódki solidarnie od pozwanych kwotę 1500 zł.

Odsetki ustawowe za opóźnienie zostały zasądzone od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty (art. 481 § 1 i 2 kc). Powódka wprawdzie domagała się odsetek od dnia 27 marca 2017r, jednakże nie wykazała, aby wezwała pozwanych do zapłaty przed wniesieniem pozwu. Spornym bowiem było, że pozwana złożyła pozwanym pisemne wypowiedzenie umowy (k. 12 akt), w którym to wezwała ich do zapłaty.

Mając na uwadze powyższe, w pkt. 2 sentencji wyroku, Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Stosownie do art. 31 ksh za zobowiązania spółki jawnej wspólnicy ponoszą odpowiedzialność osobistą, solidarną i subsydiarną. Odpowiedzialność solidarna wspólników oznacza, że odpowiadają oni z pozostałymi wspólnikami i spółka za całość wierzytelności (komentarz do art. 31 ksh Andrzeja Kidyby).

W pkt. 3 sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 2, art. 100 kpc. Sąd zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki koszty procesu, uznając, iż przegrała ona proces tylko w niewielkiej części. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika będącego adwokatem ustalono na podstawie § 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.).